

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

Національне агентство – Національне агентство з питань запобігання корупції; **Уповноважені** – уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції в організаціях, визначених ст. 13-1 Закону України “Про запобігання корупції”;

Антикорупційні уповноважені – уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції в організаціях, визначених ст. 13-1 Закону України “Про запобігання корупції”, та особи, відповідальні за реалізацію антикорупційних програм юридичних осіб, відповідно до ст. 62 Закону України “Про запобігання корупції”;

Організація/суб’єкт – юридичні особи публічного та/або приватного права; **Закон** – Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII “Про запобігання корупції”; **Типове положення** – Типове положення про уповноважений підрозділ (уповноважену) особу з питань запобігання та виявлення корупції, затверджене наказом Національного агентства від 27.05.2021 № 277/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14.07.2021 за № 914/3653;

Методологія – Методологія управління корупційними ризиками, затверджена наказом Національного агентства від 28.12.2021 № 830/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.02.2022 за № 219/37555;

Типова антикорупційна програма – Типова антикорупційна програма юридичної особи, затверджена наказом Національного агентства від 10.12.2021 № 794/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 31.12.2021 за № 1702/37324 (зі змінами, внесеними наказом Національного агентства від 15.01.2024 № 22/24, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19.01.2024 за № 99/41444).

ПІДГОТОВЛЕНО

Авторський колектив: Вікторія Германенко, Олександр Кайтанський, Анастасія Халюк, Володимир Бартко.

Антикорупційна програма є основою антикорупційного комплаєнсу будь-якої організації, визначає засади її загальної відомчої політики щодо запобігання і виявлення корупції та [спрямована на управління корупційними ризиками](#).

Організації з ефективною системою антикорупційного комплаєнсу спроможні мінімізувати та унеможливити прояви корупції в організації, зокрема запобігти потенційним репутаційним та фінансовим втратам від її наслідків.

Переваги ефективного управління корупційними ризиками

- [прозорість та відкритість](#): ідентифікація корупційних ризиків допомагає зробити діяльність організацій більш прозорою і відкритою для громадськості та партнерів, що унеможливорює приховування корупційних дій і сприяє створенню умов для громадського контролю там, де він необхідний;

- [дотримання антикорупційного законодавства](#): Закон вимагає від державних органів проводити оцінку корупційних ризиків, розробляти заходи з їх мінімізації та усунення. Це зобов'язання забезпечує відповідність Закону та дотримання його положень; - [ефективне використання ресурсів](#): виявлення корупційних ризиків унеможливорює марнотратство ресурсів, нецільове використання коштів та дає змогу ефективно використовувати їх за призначенням. Це особливо важливо в умовах фінансових обмежень та необхідності максимальної ефективності витрат;

- [зміцнення довіри](#): прийняття заходів щодо запобігання корупції сприяє підвищенню довіри громадськості до державних органів та публічних інституцій. Це важливо для підтримки демократичних цінностей і стабільності в країні;

- [безпека](#): у організацій відсутні причини для кримінальних переслідувань, судових спорів, накладення санкцій за рахунок ефективного внутрішнього контролю та управління корупційними ризиками;

- [позитивна репутація](#): надійна організація формує довіру, полегшує співпрацю з постачальниками, партнерами, дає змогу залучати кращих працівників; - [дотримання міжнародних стандартів](#): Україна зобов'язалася виконувати міжнародні стандарти щодо запобігання корупції, і правильна ідентифікація корупційних ризиків є важливою частиною цього зобов'язання. Це сприяє підвищенню рейтингу країни на міжнародній арені, зокрема у Світовому рейтингу конкурентоспроможності (World Competitiveness Ranking), та забезпечує зміцнення довіри до державних інституцій, залучення іноземних інвестицій.

Організація з налагодженими комплаєнс-процедурами завжди є більш привабливою для інвесторів, охоче кредитується банками та має кращу репутацію на ринку.

Велика кількість ідентифікованих в організації корупційних ризиків не є показником її корумпованості. Навпаки, це ознака

World

Competitiveness Ranking

добросовісності та вказує на відсутність

бажання толерувати корупцію.

2

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

[Управління корупційними ризиками](#) є цілеспрямованою, скоординованою діяльністю організації з виявлення, усунення, мінімізації корупційних ризиків у своїй діяльності. Керівник, який озброєний якісною антикорупційною програмою, реєстром корупційних ризиків та добросовісною управлінською командою, спроможний мінімізувати та унеможливити прояви корупції в організації, зокрема запобігти потенційним репутаційним та фінансовим втратам

від її наслідків.

"Посібник для керівника. Розбудова доброчесної та ефективної організації" є дороговказом керівнику для побудови доброчесних організацій.

Він містить покрокові рекомендації для створення ефективної організації: від оцінки поточного рівня зрілості системи доброчесності і визначення місії та візії – до призначення

систему, що працює на благо всього суспільства та сприяє розвитку держави.

На сьогодні [Методологія](#) – це єдиний документ, у якому описано весь процес управління корупційними ризиками, і фактично є покроковою інструкцією його реалізації.

Посібник

для керівника
антикорупційна програма

Типова

Методологія

Відеотренінг (частина 1)

антикорупційного уповноваженого, ідентифікації корупційних ризиків, затвердження програми доброчесності та забезпечення незалежності внутрішнього аудиту.

Процес управління корупційними ризиками, з урахуванням ідентифікованих в організації корупційних ризиків та державної антикорупційної політики, визначає антикорупційна програма.

[Типова антикорупційна програма](#) є основним документом, що визначає засади загальної відомчої політики щодо запобігання і виявлення корупції та спрямована на управління корупційними ризиками у діяльності організації. Вона допомагає створити чесну, відкриту та ефективну

Для полегшення роботи з корупційними ризиками Національне агентство підготувало - [Відеотренінг з управління корупційними ризиками](#) (дві частини), де фахівці детально роз'яснюють кожен етап процесу управління ними.

Відеотренінг
(частина 2)

Міжнародні стандарти визнаються найбільш системними документами для використання у процесі розроблення та впровадження антикорупційних політик організації і відповідно реалізації процесу управління корупційними ризиками. Вони не є обов'язковими до виконання, разом з тим ті організації, які впроваджують антикорупційну політику, мають більшу довіру і визнання суспільством, інвесторами та партнерами.

ISO 37001:2016 Anti-bribery management systems

(Менеджмент у сфері протидії корупції)

Стандарт надає практичні інструменти, які можуть бути використані у процесі розвитку антикорупційного напрямку роботи організації як у цілому, так і для проведення оцінки її корупційних ризиків.

ISO 31000:2018 Risk management (Управління ризиками)

Стандарт є настановою для управлінської роботи з ризиками організації, зокрема й корупційними. Він визначає порядок організації та реалізації системи ризик - менеджменту, визначаючи ключову роль керівника та антикорупційного підрозділу.

3 Lines of Defense (Три лінії захисту)

Міжнародно визнана модель управління ризиками, яка використовується під час впровадження антикорупційних комплаєнс - систем у великих компаніях.

Крім стандартів, необхідно враховувати [Рекомендації Ради ОЕСР з управління корупційними ризиками](#). Цей документ охоплює широкий спектр дій щодо управління корупційними ризиками, включаючи запобігання, моніторинг та контроль.

Основна мета рекомендацій полягає в забезпеченні системного та ефективного управління корупційними ризиками для зміцнення внутрішніх антикорупційних політик, підвищення прозорості та обліку у процесах використання допомоги, а також сприянні ефективній координації між донорами та одержувачами допомоги.

Обов'язок управляти корупційними ризиками покладено Законом на суб'єктів, визначених ч. 1 ст. 19 Закону, та суб'єктів, які відповідають вимогам, визначеним ч. 2 ст. 62 Закону, при цьому:

суб'єкти, які визначені ч. 1 ст. 19 Закону, приймають свої антикорупційні програми відповідно до вимог ч. 2 ст. 19 Закону, на основі Типової антикорупційної програми з урахуванням вимог Методології, здійснюють управління корупційними ризиками згідно з вимогами Методології, які є для них обов'язковими,

суб'єкти, які відповідають вимогам, визначеним ч. 2 ст. 62 Закону, затверджують свої антикорупційні програми відповідно до ст. 63 Закону на основі Типової антикорупційної програми. Виключно у частині управління корупційними ризиками можуть використовувати Методологію, яка не є для них обов'язковою, однак рекомендована Національним агентством у цій частині для використання. До таких суб'єктів належать:

державне, комунальне підприємство, господарське товариство (у якому державна або комунальна частка перевищує 50 відсотків), де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сімдесят мільйонів гривень – усі ці ознаки одночасно (п. 1 ч. 2 ст. 62 Закону);

юридична особа, яка є учасником процедури закупівлі відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі", якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг), робіт дорівнює або перевищує 20 мільйонів гривень – одноразова сума тендеру (п. 2 ч. 2 ст. 62 Закону).

При цьому важливим є те, що:

під вимоги п. 2 ч. 2 ст. 62 Закону можуть підпадати будь-які організації, установи, підприємства як державні, так і комунальні;

учасник і замовник у закупівлі – це різні суб'єкти. Учасник процедури закупівлі відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі" – це фізична особа, фізична особа – підприємець чи юридична особа – резидент або нерезидент, у тому числі об'єднання учасників, яка подала тендерну пропозицію/пропозицію або взяла участь у переговорах у разі застосування переговорної процедури закупівлі.

Для всіх інших організацій прийняття антикорупційної програми не є обов'язковою вимогою Закону, однак це не позбавляє прав та можливостей впроваджувати такий інструмент із власної ініціативи.

У такому випадку організація самостійно може обрати варіант прийняття антикорупційної програми, який визначений для суб'єктів ч. 1 ст. 19 або ч. 2 ст. 62 Закону, обрати інший варіант, який не суперечитиме антикорупційному законодавству, використовуючи при цьому міжнародні стандарти системи управління корупційними ризиками.

УЧАСНИКИ

РОЛЬ КЕРІВНИКА В УПРАВЛІННІ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

Кожен учасник процесу управління корупційними ризиками має свою роль і головна роль належить керівнику. Керівник є відповідальним за добросовісність (ефективність) будь-якої організації відповідно до установчих документів та Закону.

Організація якісного управління корупційними ризиками та антикорупційного комплаєнсу в організації залежить від того, наскільки керівництво:

усвідомлює власні цінності та цінності організації;

прагне впроваджувати системні зміни на рівні всієї організації;

розуміє переваги від ефективної антикорупційної роботи для організації;
зацікавлене у професійності проведення оцінювання корупційних ризиків.

«Tone At The Top»

Аналітичне дослідження "Роль лідера у протидії корупції: аналітичний огляд впровадження концепції "Tone At The Top" ("тон згори") або "Leader's Voice" ("голос лідера").

Ця концепція походить від американських аудиторських компаній, які у своїх звітах вказували на важливість ролі керівника у забезпеченні ефективності внутрішніх процесів

у США Закону Сарбейнса Окслі (SOX) 20022, який популяризував концепцію "Tone at the Top".

Відповідно до норм цього закону звіти компанії повинні визначати відповідальність керівництва за встановлення та підтримку відповідної структури внутрішнього контролю і процедур складення фінансової звітності.

Модель зрілості доброчесності контролю та етики. Затвердження цієї концепції в США на законодавчому рівні відбулося після ряду корупційних скандалів та численних випадків фінансового шахрайства, у таких компаніях, як: Enron, WorldCom тощо. Саме це сприяло прийняттю комплаєнсу.

Модель зрілості доброчесності (запобігання корупції) в організаціях, яка ґрунтується на CMMI (Capability Maturity Model Integration) – методології, створеній для оцінки та покращення процесів в організації.

Ця модель адаптована для розбудови доброчесності і комплексної системи запобігання корупції в організаціях, а також враховує Рекомендації Ради ОЕСР "Доброчесність на державному рівні" та рекомендації стандарту ISO 31000.

Метою її впровадження є систематичне і послідовне покращення антикорупційного

Завдання керівника в управлінні корупційними ризиками окреслені у главі II Методології.

6

РОЛЬ АНТИКОРУПЦІЙНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО В УПРАВЛІННІ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

Антикорупційний уповноважений є первинною ланкою антикорупційного комплаєнсу та покликаний допомагати керівнику й іншим працівникам організації не допускати порушень вимог Закону.

Він є носієм відповідних професійних компетентностей, відповідає вимогам Професійного стандарту "Уповноважений з антикорупційної діяльності".

ійний стандарт

У суб'єктах, визначених ч. 1 ст. 13-1 Закону, з метою організації та здійснення заходів із запобігання та виявлення корупції, передбачених цим Законом, утворюються (визначаються)

уповноважені. Права й обов'язки уповноваженого визначені у Типовому положенні, їх обмеження не допускається. Завдання уповноваженого в управлінні корупційними ризиками описані у п. 2 глави

II Методології.

Обов'язкові вимоги

Ефективність реалізації цих завдань наряду залежить від спроможності уповноваженого. Організації з великою кількістю працівників і підпорядкованих юридичних осіб потребують більшої кількості уповноважених.

Національне агентство встановило [Обов'язкові вимоги до мінімальної штатної чисельності уповноважених у державних органах](#). Для інших організацій ці вимоги застосовуються рекомендаційно.

У суб'єктах, визначених ч. 2 ст. 62 Закону, для реалізації антикорупційної програми призначається особа, відповідальна за реалізацію антикорупційної програми, правовий статус якої визначається Законом та Типовою антикорупційною програмою.

Обов'язки особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми, зокрема в частині управління корупційними ризиками, визначені у розділі 2 глави III Типової антикорупційної програми.

Правовий статус особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми, її права й обов'язки визначені у Законі та Типовій антикорупційній програмі. Їх обмеження не допускається.

РОЛЬ РОБОЧОЇ ГРУПИ З ОЦІНЮВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

Робоча група з оцінювання корупційних ризиків утворюється в організації у разі проведення оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання з метою ідентифікації, аналізу, визначення рівнів корупційних ризиків у діяльності організації та розробки заходів впливу на них.

Завдання робочої групи з оцінювання корупційних ризиків визначені у п. 3 розділу II Методології та деталізовані у зразку Положення про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків, яке є додатком 2 до Методології.

7

ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

Схематично процес управління корупційними ризиками можна зобразити таким чином:

Підготовка до оцінювання корупційних ризиків є "відправною точкою" у цьому процесі і до початку підготовки необхідно обрати форму проведення оцінювання корупційних ризиків. Їх існує дві: самооцінювання та зовнішнє оцінювання.

Кожна з цих форм має свої переваги і недоліки. При цьому підготовка текстової частини антикорупційної програми не залежить від обраної форми оцінювання корупційних ризиків.

Самооцінювання. Передбачає здійснення оцінювання корупційних ризиків робочою групою, яка утворюється в організації і до якої можуть залучатися зовнішні експерти.

переваги:

ніхто краще за осіб, які працюють в організації, не знає, як на практиці реалізуються процеси у діяльності такої організації та які вразливості при цьому існують. Працівники обізнані з наявною інформацією щодо діяльності організації та способами її швидкого отримання, під час інтерв'ювання членам робочої групи – працівникам організації легше знайти контакт з іншими співробітниками; самооцінювання сприяє інтеграції більшої кількості працівників у роботу організації із запобігання та виявлення корупції й усвідомленню її важливості, а також підвищує рівень антикорупційної культури організації. До того ж цей формат допомагає отримати схвальне ставлення працівників організації до результатів оцінювання корупційних ризиків;

8

недоліки:

для проведення оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання не

потрібно виділяти додаткових коштів. Враховуючи фінансову спроможність організації, цей аргумент може бути вирішальним для керівництва; доступ до всіх документів, які можуть бути опрацьовані.

вищезгаданих причин потрібен системний підхід до визначення членів робочої групи та проведення їх навчання.

імовірність отримання недостовірних та/або необ'єктивних результатів оцінювання корупційних ризиків, що може бути як навмисним, так і неусвідомленим вчинком з боку членів робочої групи та інших працівників.

Чому є ймовірність отримання недостовірних або необ'єктивних даних:

працівники організації можуть побоюватися, що оцінювання корупційних ризиків спрямоване на пошук винних осіб, притягнення їх до відповідальності, та, як наслідок, спровокує негативні наслідки в організації;

у працівників може існувати занепокоєння, що оцінювання корупційних ризиків є способом дискредитації організації, його результати можуть спричинити репутаційні втрати як для окремих працівників, так і в цілому для організації та характеризуватимуть організацію як скандальну та корупційну; незацікавленість членів робочої групи – працівників організації у публічному висвітленні проблем, що існують за напрямом їхньої роботи в організації, а також у необхідності внесення змін до усталених процесів у діяльності організації;

відсутність досвіду роботи в організації та/або належного розуміння, що таке корупція і які прояви корупції існують, члени робочої групи несвідомо можуть ідентифікувати корупційні ризики у неповному обсязі, ідентифікувати ризики, які не є корупційними, неправильно визначити рівні корупційних ризиків, заходи впливу на них тощо;

недобросовісні працівники можуть бути зацікавлені/навмисно не надавати достовірних та об'єктивних даних/інформації задля унеможливлення виявлення напрямів діяльності, де наявні можливості отримання ними неправомірної вигоди. Такі собі "налаштовані потоки додаткових доходів". Для попередження виникнення більшості з

Зовнішнє оцінювання. Здійснюється виключно зовнішніми експертами. При цьому експерти здійснюють ті самі заходи, що передбачені Методологією для робочої групи.

переваги: **недоліки:**

знання Методології та неупередженість
стосовно працівників/ організації;
не потребує затрат робочого часу працівників
організації, що дає їм змогу повністю
зосереджуватися на виконанні своїх
безпосередніх обов'язках.

незнання середовища організації, необхідність
часу на занурення у процеси організації та
витрачання додаткових коштів.

Зовнішнім експертом може бути як юридична
особа, що надає відповідні послуги, так і
окремі експерти (їх може бути як один, так і
декілька), які здійснюють свою діяльність
самостійно.

Національне агентство у [Посібнику](#)
для роботи з корупційними ризиками в
обласних військових (державних)
адміністраціях (відповідно до прийнятих
ними антикорупційних програм) надає
перелік корупційних та пов'язаних з
корупцією правопорушень, наводить
реальні приклади корупційних ризиків,

процес їх ідентифікації та документування, зокрема приклади вдалих і невдалих практик.

Інформація, викладена у посібнику, є актуальною як для організацій приватної, так і публічної сфер.

Посібник

10

ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

1. Підготовка до оцінювання корупційних ризиків

Процес підготовки передбачає:

видання керівником організації розпорядчого документа про проведення оцінювання корупційних ризиків;

формування (оновлення) персонального складу робочої групи (у разі проведення оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання);

проведення вступного тренінгу для членів робочої групи (у разі проведення оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання);

узгодження робочою групою організаційних питань своєї діяльності (у разі проведення оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання); складення плану оцінювання корупційних ризиків та підготовки антикорупційної програми.

2. Дослідження середовища

Під час дослідження середовища організації та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків робоча група:

визначає функції та активи організації, що становлять значну економічну цінність;

встановлює внутрішні та зовнішні зацікавлені сторони організації, аналізує характер їх відносин з організацією (відносини підпорядкування, підконтрольності, підзвітності, спрямування, координації, договірні відносини, відносини у процедурах надання адміністративних послуг тощо);

формує перелік нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють діяльність організації;

збирає та аналізує інформацію про інші фактори середовища організації і визначає потенційно вразливі до корупції функції та процеси.

3. Оцінювання корупційних ризиків

Оцінювання передбачає, зокрема, етапи, які детально описані у Методології :

ідентифікація корупційних ризиків;

аналіз корупційних ризиків;

визначення рівнів корупційних ризиків.

4. Визначення заходів впливу на корупційні ризики

Після визначення рівнів ідентифікованих корупційних ризиків робоча група розробляє заходи впливу на кожний з них.

Заходи впливу на корупційний ризик мають бути спрямовані на усунення, мінімізацію

його джерел, а у разі неможливості безпосереднього впливу на джерела – на зниження рівня ймовірності чи можливих наслідків його реалізації.

5. Підготовка та прийняття антикорупційної програми

Антикорупційні програми, як і заходи щодо їх підготовки, не повинні мати формального характеру, оскільки спрямовані на реальне зменшення рівня корупції в усіх сферах діяльності держави через вжиття закріплених у ній тих чи інших заходів, які є оптимальними та найбільш очікуваними для суспільства.

Саме тому процес підготовки антикорупційної програми має бути прозорим і відкритим, а заходи, сформовані у ній, – спрямовуватися на досягнення конкретного результату та бути максимально зрозумілими для їх реалізації.

І надзвичайно важливим є залучення до здійснення усіх заходів та дій під час підготовки антикорупційних програм представників громадськості й експертів, які володіють як теоретичними, так і практичними знаннями про особливості роботи організації.

Антикорупційна програма затверджується та вводиться в дію наказом керівника організації.

6. Виконання антикорупційної програми

Заходи, закріплені в антикорупційних програмах, є обов'язковими до виконання всіма працівниками організації.

Якісне виконання антикорупційної програми є запорукою створення ефективної системи запобігання і протидії корупції в усіх сферах діяльності організацій та підвищення рівня довіри суспільства до них.

7. Моніторинг виконання антикорупційної програми

Організацію, аналіз та підготовку звіту про стан виконання антикорупційної програми здійснює антикорупційний уповноважений. Особи, відповідальні за виконання заходів антикорупційної програми, надають антикорупційному уповноваженому інформацію про стан виконання заходів, їх актуальність.

Періодичність здійснення моніторингу зазначається в антикорупційній програмі, Методологія рекомендує здійснювати моніторинг щокварталу та щопівроку.

8. Оцінка виконання антикорупційної програми

Оцінка проводиться з метою аналізу змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, та формування пропозицій щодо подальшого удосконалення цього процесу. Тобто для визначення результативності та ефективності заходів антикорупційної програми.

Оцінку та підготовку звіту за результатами виконання оцінки здійснює антикорупційний уповноважений на останньому етапі дії чинної антикорупційної програми.

АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА

Заходи, закріплені в антикорупційних програмах суб'єктів, [визначених ч. 1 ст. 19 Закону](#), є обов'язковими до виконання всіма юридичними особами, що становлять систему такого суб'єкта, враховуючи його організаційну структуру, включаючи його центральний апарат, територіальні органи, підприємства, установи, організації, що входять до сфери його управління (крім тих, що відповідають вимогам ч. 2 ст. 62 Закону та приймають свої антикорупційні програми).

Такі суб'єкти [можуть створювати свої антикорупційні програми онлайн](#) за допомогою Конструктора антикорупційної програми онлайн на Порталі доброчесності.

Для зручності використання цієї функції Національне агентство розробило детальні інструкції (Гайд та Відеогайд).

Портал доброчесності Гайд Відеогайд

Антикорупційні програми суб'єктів, які відповідають вимогам ч. 2 ст. 62 Закону, є обов'язковими для виконання засновниками (учасниками), керівником, органами управління, посадовими особами усіх рівнів, працівниками, представниками організації та особами, які проходять навчання у організації чи виконують певну роботу на підставі цивільно-правових договорів, укладених з організацією.

[для суб'єктів, які визначені ч. 1 ст. 19 Закону](#)

Антикорупційна програма новоствореної або реорганізованої організації приймається на термін від 1 до 2 років протягом 6 – 9 місяців з дати призначення керівника такої організації.

Антикорупційна програма приймається на термін від 1 до 3 років протягом 4 місяців з дати закінчення дії попередньої антикорупційної програми, затверджується та вводиться в дію наказом керівника організації та розміщується на офіційному вебсайті організації;

[для суб'єктів, які відповідають вимогам, визначеним у ч. 2 ст. 62 Закону](#) У таких суб'єктах антикорупційна програма приймається безстроково, її текст має бути у постійному відкритому доступі для працівників, посадових осіб усіх рівнів, органів управління, представників організації, а також для її ділових партнерів.

[Реєстр корупційних ризиків включається до антикорупційних програм як додаток до них.](#)